

เสวนา และฉายหนังสั้นผลงานเยาวชนประเด็นพลังท้องถิ่น และสิ่งแวดลอม (Bioscope)

ณ อาคารหอจดหมายเหตุ ชั้น 2 ห้องนิพพานชิมลอง

วันที่ 7 พฤษภาคม 2554 เวลา 9.00-12.00 น.

การเสวนา (ประกอบการฉายหนังสั้น)

ช่วงที่ 1

ก่อนการฉายหนัง เริ่มต้นด้วยการแสดงผลงานของบริษัททรู คอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน) ที่นำเสนอผลงานความสามารถของน้องๆ เยาวชน ในโครงการ True Young Producer Award เป็นโครงการผลิตสื่อโฆษณา ที่เกี่ยวกับการณรงค์ด้านสิ่งแวดล้อม โดยได้เชิญเยาวชนที่ชนะเลิศ มาพูดคุยกัน โดยมีรายละเอียดการพูดคุย ดังนี้

พิธีกร :

สำหรับโครงการ True Young Producer Award เป็นโครงการที่จัดขึ้นเมื่อปี 2553 โดยมีน้องๆ เข้าร่วมหลายทีม แต่ทีมที่ชนะเลิศคือ น้องเจษฎา บุรเศรษฐ และน้องปัทมาศ พูนผล จากมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ วันนี้เราได้เชิญน้องๆ มาพูดคุยกัน เชิญน้องๆ ทั้ง 2 คนเลยคะ

เจษฎา:

สวัสดีครับ ผมนายเจษฎา บุรเศรษฐ ชื่อเล่น โน้ต ครับ อยู่คณะวารสารศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ครับ

ปัทมาศ:

สวัสดีค่ะ ดิฉันนางสาวปัทมาศ พูนผล ชื่อเล่น กรีนค่ะ เรียนที่คณะวารสารศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ค่ะ

พิธีกร:

คะจุดเริ่มต้นของผลงานชิ้นนี้ เกิดขึ้นมาจากอะไรคะ หลังจากที่เรารับโจทย์แล้วว่า “ลดคาร์บอนไดออกไซด์ เท่ากับลดโลกร้อน”

เจษฎา:

จุดเริ่มต้นของผมมาจากการทำงานให้เพื่อนมากกว่าครับ คือเพื่อนที่อยู่รัฐศาสตร์ให้ผมช่วยสรุปความเกี่ยวกับการเมือง ที่แบ่งแยกออกเป็น 2 สี ที่ต่างก็โทษกันไป โทษกันมา ซึ่งจริงๆแล้วทุกคนก็มี

ส่วนเกี่ยวข้องกับด้วยกันทั้งนั้น ผมจึงได้โอเคเดียวจริงๆ แล้ว ถ้าเรื่องลคก้าซคาร์บอนไดออกไซด์ทุกคนก็มีส่วนเกี่ยวข้องกับด้วยกันทั้งนั้น ผมจึงเริ่มจากตรงนี้ ตอนนั้นก็เลยไปหาข้อมูลเกี่ยวกับประเทศที่ปล่อยก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์เยอะที่สุด ก็ได้มา 5 ประเทศ คือ จีน เยอรมัน อเมริกา อินเดีย แล้วก็ญี่ปุ่น โดยผมก็พยายามเอาจุดเด่นของแต่ละประเทศมาใส่ในเรื่อง ตอนที่เราวาดบอร์ดแรก (story board) เป็นแบบนี้ในะครับ พอเราส่งบอร์ดไปก็เลยได้คัดเลือกเป็นหนึ่งใน 20 ทีม ที่ได้เข้าค่ายที่ศูนย์วิทยาศาสตร์ ได้ฝึกฝนโอเคเดียว แล้วก็มีการนำเสนอบอร์ดแรกของเราหลังจากได้อบรม ก็มีการฝึกฝนโอเคเดียวอีก มีการปรับเปลี่ยนเล็กน้อย แล้วก็ได้นำเสนอบอร์ดอีกครั้ง เพื่อคัดเลือกให้เหลือ 10 ทีม ทีมของเราก็ได้เข้ารอบด้วย แล้วพี่เขาก็มอบทุนให้ ทีมละ 15,000 บาท เพื่อมาปรับปรุงงานทั้งหมด เราก็ต้องกลับมานั่งคิดว่าเราจะทำงานของเราแบบไหนดี ผมเลยเลือกทำงานแบบ Stop Motions

เป้าหมาย:

ตอนที่ เป็น draft แรก เราคิดว่าจะให้เด็กในเรื่องคู่มือเรื่อง Gable Worming แล้วกระโดดออกมาออกโลกเลย แต่ตอนหลังเราก็ปรับเปลี่ยนอีก

เจษฎา:

เราเปลี่ยนแนวใหม่ให้ใกล้ตัวมากขึ้น คือให้เด็กอยู่นอกบ้าน แล้วรู้สึกว่าร้อน ก็เลยเขียนลงไป ในกระดาษว่า “ใครกันนะที่ทำให้โลกร้อน” แล้วเด็กพับเป็นจรวด เพื่อหาคนทำ แต่ในที่สุดจรวดก็วิ่งกลับมาชนตัวเอง ตอนที่ทำผมก็ให้คนอื่นเขาช่วยด้วย ให้ช่วยกันดีช่วยกันชม แล้วก็ถามด้วยว่าเข้าใจเนื้อเรื่องไหม ตอนแรกผมไม่รู้จะใส่ดนตรีอะไรดี ก็เลยใส่ดนตรีบรรเลง พอไปคุยกับเพื่อน เพื่อนก็แนะนำว่าให้ใส่แบบพรรณนาให้เห็นภาพดีกว่า เพราะจะพูดเฉยๆ ก็ดูธรรมดาไป ก็เลยเลือกเพลงน้อยแต่งกลอนเสร็จ ก็ไปให้เพื่อนที่เรียนเอกภาษาไทยช่วยปรับให้ คือผมจะบอกว่า สิ่งที่สำคัญที่สุดคืออย่าทำงานคนเดียว ต้องให้คนอื่นช่วยด้วย โน้ตเองก็ขอความช่วยเหลือ ได้โอเคเดียวมาก็มาปรึกษาเพื่อนบ้าง อาจารย์บ้าง เราต้องshare สิ่งที่เราทำ เพื่อที่จะได้รับการปรับปรุงแก้ไข ต้องแบ่งปันให้ผู้อื่นรับรู้ด้วย โน้ตเองก็ไม่ได้หางาน เพราะโน้ตคิดว่าการให้คนอื่นดู เราจะได้ปรับเปลี่ยนให้ดีขึ้นอยู่ตลอดเวลา จนตอนหลังก็เพิ่มฉากขึ้นเป็นอีก 5 ฉาก แต่ก่อนวันที่จะส่งงาน งานก็ยังมีปัญหาอีก คือเขียนคำว่าก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ผิด ก็ต้องมาแก้กันอีก แต่ก็ได้ส่งนะครับ คือโน้ตทำกล่องแบบว่าใส่ใจลงไปเยอะ แล้วเสียงที่ใช้ก็เป็นเสียงเพื่อนนี่แหละครับ เขาจะเสียงเล็กๆ แหลมๆ เสียงก็เลยเหมือนเสียงเด็ก

พิธีกร:

น้องๆ ในห้องนี้ เขากำลังทำหนังสือกันอยู่ โน้ตกับกรีนจะแนะนำน้องอย่างไรบ้าง เกี่ยวกับเวลาเสริมหรือแก้ไขจะทำอย่างไร มีเทคนิคอย่างไรบ้าง

เจษฎา:

ก็อย่างที่โน้ตบอกตอนแรกนะครับ ว่าอย่าไปเสียค่างาน ที่มีคนแนะนำว่าอันนี้ควรจะทำ อันนั้นควรจะทำ ตัดนะ เมื่อมีคนวิจารณ์ก็ให้ปรับงาน แต่ต้องยึดเมเนอไอเดียหลักที่จะทำ คิดต่อไปเรื่อย ๆ งานก็จะแก้ได้ ที่สำคัญคือเราอย่าหยุดคิดจริงๆ ไม่จำเป็นต้องวาดภาพสวยอะไร ผมเองก็วาดไม่สวย ขอให้วาดรูปร่างสื่อให้เข้าใจได้ก็พอแล้ว

พิธีกร:

คือโน้ตจะบอกว่า อะไรที่เราถนัดให้เราทำสิ่งนั้นก่อนใช่ไหมคะ

เจษฎา:

ก็อย่าไปคิดว่าเราเรียนอะไรมา มันอยู่ที่ความสนใจ ใครก็ได้ที่มีความสนใจ มันสามารถฝึกฝนกันได้

พิธีกร:

เดือนมิถุนายน (2554) นี้ โครงการ True Young Producer Award ก็จะเปิดอีก โครงการนี้จะคะนอกจากน้องๆ จะได้รับรางวัลแล้ว อาจารย์ที่ปรึกษาที่ได้รับรางวัลด้วย แล้วถ้าชนะก็ยังได้ไปศึกษาดูงานที่ประเทศญี่ปุ่นอีกด้วย จะได้ไปดูบริษัทโฆษณาชื่อดังของโลกกันเลยทีเดียว

เจษฎา:

ผมอยากจะแนะนำว่า ใครที่ชอบงานด้านนี้ โปรแกรมที่ใช้พื้นฐาน เช่น photo shop, Elast แล้วก็ไม่อย่าลืมฝึกฝนเรื่องการวาดภาพ งานประกวดบางอย่าง อาจทำให้เราไปถึงความสำเร็จที่เราคาดหวังไว้ก็ได้ นะครับ

พิธีกร:

สุดท้ายแล้ว อยากจะฝากอะไรกับน้อง ๆ ที่เพิ่งเริ่มทำหนังบ้างคะ

เจษฎา:

ทุกคนมีไอเดีย แต่ละไอเดียหากทำได้ ให้ทำออกมา อย่าเก็บเอาไว้ นำเสนอผลงานของเราออกไปเลย แล้วหากมีการประกวดก็ลองประกวดดู เพื่อเราจะได้มีโอกาสทำอย่างที่ฝันไว้ นะครับ

ปัทมาส:

ของกรีนก็ อย่าเพิ่งคิดว่าตัวเราเก่งนะคะ แต่ให้โชว์ความสามารถของเราได้ แต่ต้องให้คนอื่นช่วยดู ช่วยติ ช่วยชม แล้วก็สู้ๆ เพราะจะทำให้เราเห็นอะไรเยอะเลย และเมื่อมีโอกาสประกวด ก็อย่าลืมไปประกวดนะคะ

พิธีกร:

ขอบคุณน้องทั้ง 2 มากนะคะ เราจะดูหนังกันอีกสักกรอบ แล้วค่อยเข้าสู่การฉายหนังสั้นต่อไป
เชิญรับชมเลยคะ

ชมภาพยนตร์โฆษณาที่ชนะเลิศ “คนก็คนที่รู้ว่าใคร”

สาระสำคัญในเรื่อง:

มีเด็กน้อยคนหนึ่ง นั่งอยู่ที่หน้าบ้าน เกิดรู้สึกร้อนมากๆ แล้วเกิดความสงสัย ว่าใครกันนะที่ทำให้โลกร้อน เด็กชายจึงเขียนคำถามใส่กระดาษ แล้วพับเป็นจรวด ปาขึ้นไปบนท้องฟ้า จรวดวิ่งผ่านหลายประเทศที่ทำให้เกิดโลกร้อน ทั้ง จีน อเมริกา อินเดีย ญี่ปุ่น และเยอรมัน จนในที่สุดจรวดก็วิ่งกลับมาที่บ้านของเด็กน้อย จรวดชนหน้าเด็กน้อยอย่างจัง เด็กชายจึงรู้ว่า ตัวเราเองนี่แหละที่ทำให้โลกร้อน ทุกคนสามารถช่วยกันหยุดภาวะโลกร้อนได้

ช่วงที่ 2

พิธีกร :

สวัสดีครับ สำหรับวันนี้จะเป็นการฉายหนัง ประเด็นสิ่งแวดล้อม มีทั้งหมด 5 เรื่อง จากทั้งหมด 10 เรื่อง คัดมาให้ได้ชมกัน เรื่องแรก เรื่อง “ต้นน้ำที่ตามหา” เชิญรับชมกันได้เลยครับ

1) หนังสั้น เรื่อง “ต้นน้ำที่ตามหา” จากเยาวชน จ.น่าน

สาระสำคัญในเรื่อง:

เป็นเรื่องราวที่แสดงวิถีชีวิตผูกพันระหว่างคนกับน้ำ ที่หมู่บ้านถืมตอง อำเภอเมือง จ.น่าน ในเรื่องมีเด็ก 4 คน ที่ชวนกันออกไปที่ลำห้วย เพื่อไปหาต้นน้ำ “ห้วยปู่ส้อม” พวกเขาไปเจอลุงคนหนึ่ง กำลังหาผักหาปลา จึงขอให้ลุงช่วยพาไปดูต้นน้ำ ระหว่างทางเดินจะพบกับภาพความแห้งแล้ง ภาพต้นไม้ที่ถูกตัดเรียงไว้ เมื่อไปถึงบริเวณต้นน้ำ ก็พบกับสภาพเหือดแห้ง ไม่มีน้ำเลย บริเวณที่เคยเป็นตาน้ำ น้ำก็ไม่มีอีกแล้ว เพราะคนตัดไม้ทำลายป่า ลุงอึ้งจึงสอนให้เด็ก ๆ ช่วยกันรักษาป่ารักษาสิ่งแวดล้อม เพราะป่านี้แหละ จะเป็นที่เก็บน้ำไว้ให้เราใช้ และต้นน้ำเล็กๆ นี้แหละคือแหล่งต้นน้ำของแม่น้ำสายใหญ่ คือแม่น้ำน่าน

พิธีกร:

ครับก็จบไปแล้วนะคะ สำหรับหนังเรื่องแรก ขอเชิญน้อง ๆ จากทีมกลุ่มเยาวชนลุ่มน้ำสมุนกันเลยคะ น้องสุทธิดา และน้องรุ่งนภาครับ ตอนแรกได้รับโจทย์ ทำไมถึงเลือกทำเรื่องต้นน้ำครับ

เยาวชนทำหนังสือ:

ตอนแรกก็จะทำเรื่องต้นน้ำสมุนแหละค่ะ แต่ว่าแม่น้ำมันใหญ่เกินไป เราก็เลยเลือกทำห้วยปู่สும் ที่เป็นแม่น้ำสาขาดีกว่า คือเรื่องนี้เป็นเรื่องจริงที่เกิดขึ้นในชุมชนของเราค่ะ ห้วยปู่สும்นี้แห้งไปแล้ว ทุกวันนี้มีปัญหาเพราะเราแย่งน้ำกันใช้ ก็เลยคิดว่าอยากทำเรื่องต้นน้ำค่ะ แล้วอีกอย่างเรื่องนี้ก็เป็นเรื่องใกล้ตัวเรามากด้วย

พิธีกร:

ได้เห็นอะไรบ้างจากตอนที่ไปหาข้อมูล

เยาวชนทำหนังสือ:

ก็เห็นภาพสะท้อนจากชาวบ้าน ที่ส่วนใหญ่จะเป็นเรื่องน้ำที่ในหน้าแล้งจะไม่มีน้ำใช้ คนทั่วไปจะเดือดร้อน เรื่องหนังสือของเราสะท้อนชีวิตจริงของชาวบ้าน

พิธีกร:

แล้วงานของกลุ่มเราทำอะไรกันบ้างครับ

เยาวชนทำหนังสือ:

ก็ทำค่าย ทำกิจกรรม พาเด็กๆ ไปเห็นสถานที่จริงในเรื่องสิ่งแวดล้อม

พิธีกร:

หลังจากทำเสร็จแล้วได้ขายบ้างหรือยังครับ

เยาวชนทำหนังสือ:

ยังไม่ได้ขายเลยค่ะ กลับไปถึงจะขาย

พิธีกร:

แล้วเรื่องการทำหนังสือเป็นอย่างไรบ้าง

เยาวชนทำหนังสือ:

ทำตอนแรกก็รู้สึกท้อมากเลยค่ะ เพราะทำอะไรไม่เป็นสักอย่าง มีพี่ๆ คอยให้กำลังใจ และแนะนำเราว่าให้เราเก็บภาพเยอะๆ ก็ดีขึ้น

เยาวชนทำหนังสือ:

ไม่เคยทำเลยค่ะ พอทำแล้วก็ต้องมีเวลาให้ ต้องท่อมเท ต้องแบ่งเวลาทำ หลังเลิกเรียนก็ต้องรับกลับมาทำ แต่ก็ได้รับความรู้ใหม่ๆ เยอะเลย

พิธีกร:

อย่างไรก็ตามต่อไปนะครับ จะได้รับความรู้ใหม่ๆ อีกเยอะเลย ครับต่อไปเรามาชมเรื่องที่ 2 ชื่อ เรียกถูกไหม ทีม ชำผักหนาม เชิญชมกันเลยครับ

2) หนังสั้น เรื่อง “ชำผักหนาม, ความหวัง”

สาระสำคัญในเรื่อง:

พื้นที่ป่าชำผักหนาม เดิมเป็นพื้นที่อาศัยของชาวบ้าน ก่อนจะมีการประกาศให้เป็นพื้นที่ป่าสงวน ชาวบ้านใช้ชีวิตอยู่กับป่ามาช้านาน จนเมื่อปี 2532 ชาวบ้านโดนไล่ที่เพราะทางราชการแจ้งว่าเป็นพื้นที่ราชการ จนปี 2535 ชาวบ้านลุกขึ้นมาต่อสู้อีกครั้ง มีการเรียกร้องที่ดินทำกิน หลังจากตกลงกันระหว่างชาวบ้านและทางราชการเรียบร้อยแล้ว จึงได้ข้อตกลงการใช้พื้นที่ร่วมกัน โดยผู้ดูแลจะเป็นราชการร่วมกับชาวบ้าน และมีเอกสารสิทธิร่วมกัน

พิธีกร:

ขอเชิญตัวแทนเยาวชนจากชำผักหนามครับ น้องสรารุช เชดี เกิดอะไรขึ้นครับกับชาวชำผักหนาม

เยาวชนทำหน้:

ชาวบ้านอยู่กับป่ากับพื้นที่มาก่อน ป่ลูกบ้าน มีที่ดินทำกินเป็นของตนเอง ต่อมาก็มีการให้ชาวบ้านย้ายออกไป มีการข่มขู่ให้ออกจากพื้นที่ แต่เมื่อปี 2534 ชาวบ้านก็กลับเข้ามา

พิธีกร:

แล้วกลุ่มของเรามีหน้าที่ หรือคอยช่วยเหลืออะไรบ้าง

เยาวชนทำหน้:

พวกเราเป็นกลุ่มเยาวชนที่ทำงานด้านการสำรวจ หากความอุดมสมบูรณ์ของป่า มีต้นไม้ อะไรบ้าง เราจะสำรวจปีต่อปี

พิธีกร:

ปัจจุบันชุมชนเราเป็นอุทยานแล้วใช่ไหม

เยาวชนทำหน้:

ใช่ครับ เราอยู่ในพื้นที่อุทยาน คือ อยู่ร่วมกัน ใช้พื้นที่ร่วมกัน ช่วยกันอนุรักษ์ อยู่กันแบบพึ่งพาอาศัยกันครับ

พิธีกร:

แล้วถ้าเจอคนตัดไม้ ลักของป่า เราจะทำอย่างไร

เยาวชนทำหน้าที่:

ขั้นแรกก็คือกักบริเวณก่อน ชาวบ้านจะช่วยกันสอดส่องดูแล แล้วก็แจ้งเจ้าหน้าที่ คอยเป็นหูเป็นตาให้ แล้วให้เจ้าหน้าที่จัดการ

พิธีกร:

วากกลับมาเรื่องการถ่ายภาพยนตร์ ทำแล้วเป็นอย่างไรบ้าง

เยาวชนทำหน้าที่:

เป็นคนชอบลองอยู่แล้ว พอได้ทำจริงก็รู้สึกว่ายากมาก มีปัญหาเรื่องการทำงานตลอด ตอนลงพื้นที่ไปถ่ายก็ไม่ค่อยพบชาวบ้าน เพราะชาวบ้านออกไปทำมาหากินถ้าจะไปเจอ ไม่เขามาก ก็เย็นมาก และผู้มีความรู้ก็ไม่ค่อยจะมี

พิธีกร:

ชาวบ้านเขายังมีปัญหาอยู่ไหม

เยาวชนทำหน้าที่:

ปัจจุบันก็ไม่ค่อยมีมากนัก เพราะชาวบ้านเข้าใจเพิ่มมากขึ้น คือพบกันคนละครึ่งทางนะครับ

พิธีกร:

ทำหน้าที่แล้วรู้สึกอย่างไรบ้างครับ และได้อะไรบ้าง

เยาวชนทำหน้าที่:

รู้สึกดีครับ ที่ได้ทำหน้าที่เกี่ยวกับบ้านตัวเอง แล้วก็ได้รับความรู้ที่จะมาประยุกต์ใช้กับกลุ่มด้วย ได้ความรู้ทางไอที ทำให้เราสามารถตัดต่อเว็บไซต์ของหมู่บ้านเราได้ด้วย

พิธีกร:

เรื่องต่อไป เรื่องเล่าผ่านกาลเวลา มาชมพร้อมกันเลยครับ

3) หนังสือ เรื่อง “เรื่องราวผ่านกาลเวลา (For the time)” โดยนุชชัง & ชัมหลีโปรดักชั่น

สาระสำคัญในเรื่อง:

เป็นเรื่องราวความเปลี่ยนแปลงของพื้นที่หนึ่ง ที่แต่เดิมเป็นป่าที่อุดมสมบูรณ์ แต่ทุกอย่างกลับเปลี่ยนไป เมื่อเด็กหนุ่มกลับมาทำมาหากินที่บ้านของตัวเอง ทุกอย่างก็ไม่มีอะไรเหมือนเดิม ดินแห้ง ป่า

ไม่มี ฝนไม่ตก น้ำที่เคยสมบูรณ์ก็เหือดแห้งไป การเผาป่าก็เกิดขึ้นทุกพื้นที่ เวลาที่เปลี่ยนไป ทำให้ทุกอย่างเปลี่ยนแปลงตาม

พิธีกร:

ขอเชิญทีมงานทางด้านหน้าเลยครับ กับทีม นุชชัง & ชัมหลี่ โปรดักชั่น แนะนำตัวเลยครับ

เยาวชนทำหน้าที่:

ผมเบิกฟ้า สีทองครับ เยาวชนที่ทำงานบ้านห้วยหินดำ จ.สุพรรณบุรีครับ

พิธีกร:

เราทำงานอะไรในพื้นที่ครับ

เยาวชนทำหน้าที่:

ช่วยทำงานชุมชนในพื้นที่ครับ จะทำงานกับชุมชนกระเหรี่ยง อีกอย่างคือผมชอบดูสารคดี ได้แรงบันดาลใจการทำหนังมาจากเรื่อง HOME

พิธีกร:

การทำงานเป็นอย่างไรบ้าง

เยาวชนทำหน้าที่:

ก็ไม่มีอุปกรณ์เลย ใช้โทรศัพท์มือถือ ก็ค่อนข้างยุ่งยากครับ ตอนแรกตั้งใจกันว่าจะช่วยกันทำหลายคน แต่ไปๆ มาๆ ก็ทำกันแค่ 2 คนครับ

พิธีกร:

แล้วได้อะไรจากการทำหนังบ้างครับ

เยาวชนทำหน้าที่:

ได้ความสนุกจากการทำหนังจริงๆ ผมต้องการจะสื่อให้เห็นถึงการปลูกพืชเชิงเดี่ยวที่ส่งผลกระทบกับสิ่งแวดล้อม แล้วการทำหนังก็ทำให้ผมได้นำเสนอภาพอะไรดีๆ ได้เยอะเลยครับ

พิธีกร:

ขอบคุณครับ เรื่องต่อไป เป็นน้องๆ เยาวชนที่มาจากภาคใต้ จากจังหวัดระนอง มาดูหนังของพวกเขาดีกว่านะครับ กับเรื่อง ตามหาจอมหอบ

4) หนังสั้น เรื่อง “ตามหาจอมหอบ” จากกลุ่มสร้างสรรค์ วัน ทู ตรี จ.ระนอง

สาระสำคัญในเรื่อง:

เป็นเรื่องราวของเจ้าหนูตัวน้อย 2 คนวัยประมาณ 10 ขวบ ทั้งสองคนเป็นเพื่อนกัน มีชื่อว่า แมน กับปอนด์ วันหนึ่ง เขาเข้าเรียน แล้วครูสั่งให้ไปหาเรื่องตัว “แม่หอบ” ว่ามีลักษณะเป็นอย่างไร เด็ก ๆ จึงไปถามผู้ใหญ่ในหมู่บ้าน และเริ่มปฏิบัติการค้นหา หลังจากการไปสอบถาม ผู้ใหญ่บอกว่า ตัวมันมีลักษณะหัวเหมือนกิ้ง มีหางเหมือนกิ้ง มีก้ามเหมือนปู หากดูได้ยาก จะอาศัยอยู่ในป่าชายเลน ถ้าจะหาแม่หอบต้องใช้จอบขุด ถึงจะเจอ เป็นตัวที่หายากมาก มันกินทุกอย่างที่อยู่ในป่าชายเลนเป็นอาหาร โดยเฉพาะปลาตีน มันมีประโยชน์ในการทำเป็นยารักษาโรคหอบ แต่ต้องเอาไปเผาไฟ และตากให้แห้ง คนก็ใช้ผสมน้ำผึ้งให้เด็กกิน ประโยชน์อีกอย่างของตัวแม่หอบคือการพรวนดิน ให้ความชุ่มชื้นกับป่าชายเลน เมื่อเรื่องมาถึงตอนสุดท้าย เด็กๆ ก็หาตัวแม่หอบไม่เจอ แต่พวกเด็กๆ ก็ได้ความรู้จากชุมชนมากมาย

พิธีกร:

เชิญน้องๆ เยาวชนที่ทำหนังเรื่องนี้เลยครับ

เยาวชนทำหนัง 1:

ผม ธนวัต สังเกษม

เยาวชนทำหนัง 2:

ผม อโนชา อังวิจิตร พวกเรามากจากกลุ่มสร้างสรรค์ วัน ทู ตรี เป็นศูนย์การเรียนรู้ของเยาวชน ที่ด้านหน้าเป็นภูเขา ด้านหลังเป็นทะเล และมีป่าชายเลนด้วยครับ

พิธีกร:

สถานการณ์ป่าชายเลนบ้านเราเป็นอย่างไรบ้างครับ

เยาวชนทำหนัง:

แต่ก่อนก็อุดมสมบูรณ์ดี ยังชะลอกลิ่นได้ แต่เดี๋ยวนี้เปลี่ยนไปแล้วครับ ป่าน้อยลง พวกเราเลยทำกิจกรรมด้านการปลูกป่ากัน ทดแทนในส่วนที่หายไป เราก็ทำค่ายช่วงเดือนตุลาคม เราจะช่วยกันปลูกป่าทดแทน

พิธีกร:

แล้วตัวจอมหอบเป็นอย่างไร เคยเห็นไหม เล่าให้ฟังหน่อย

เยาวชนทำหนังสือ:

เคยเห็นแล้วครับ โดยเฉพาะเด็กประถม ตัวจะแบน ๆ หัวเหมือนกึ่ง หางเหมือนกึ่ง มีก้ามเหมือนปู ด้วยยาวประมาณ 1 ฝ่ามือ

พิธีกร:

แล้วตัวจอมหอบ มีประโยชน์อะไรครับ

เยาวชนทำหนังสือ:

ก็ช่วยให้ดินร่วนซุย ชาวบ้านจะนำมาทำเป็นยารักษาโรคหอบ แต่ชาวบ้านส่วนใหญ่ไม่ค่อยรู้จัก จะจับรวมกับกึ่ง ขุย หรือ ขี้เปรี๊ยะที่หน้ารู นักวิชาการบอกว่า สามารถช่วยวัดระดับน้ำทะเลได้ ถ้าขุยสูงแค่ไหน แสดงว่าระดับน้ำทะเลจะสูงเท่านั้น แต่นักวิชาการบอกว่า ถ้ามีตัวแม่หอบมากเท่าไร แสดงว่าป่าชายเลนกำลังเสื่อมโทรมมากขึ้นเท่านั้น

พิธีกร:

แปลกแะตัวนี้ แล้วยิ่งๆ แต่ละคนทำหน้าที่อะไรกันบ้าง ได้ข่าวว่าทำหนังสือแล้วหลายเรื่อง

เยาวชนทำหนังสือ:

เรื่องนี้เป็นหนังสือแรกของเราครับ พอทำเสร็จเราก็ได้ไปฉายตามโรงเรียนต่างๆ ได้รับการตอบรับดีมากเลย เพื่อนในโรงเรียนที่ไม่รู้จักตัวแม่หอบก็ได้รู้จัก จากวันที่ทำหนังสือนี้ เราทำหนังสือแล้ว 5 เรื่อง มีเรื่อง อันดามัน สีนามิ เรื่องพลับพลึงธาร ที่เป็นพืชที่มีทีเดียว คือจังหวัดระนอง เรื่องอุเว้ เป็นเรื่องสิทธิการเกิด การอยู่ของคนพม่า และเรื่องเล่าทั่วไปของกลุ่มเรา ที่นำภาพมาเรียงกัน แบบสวย ๆ

พิธีกร:

แล้วความรู้ที่ได้รับจากเรื่องนี้มีอะไรบ้าง

เยาวชนทำหนังสือ:

ก็ได้เรียนรู้เรื่องสื่อ การสื่อในรูปแบบหนังสือ ที่เด็กๆ สามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง ได้รู้ว่า การเรียนรู้ไม่จำเป็นต้องเป็นที่สถานศึกษาอย่างเดียว ช่างนอกก็มีความรู้มากมาย แล้วเราก็ได้คิดนอกกรอบด้วย เราเรียกสิ่งที่เรารู้ช่างนอกว่า ครูเถื่อน ที่สอนให้ผมยืนได้ เมื่อก่อนก็เป็นแค่เด็กชนๆ แต่ก็ได้มาทำงานอะไรที่สร้างสรรค์สังคมมากขึ้น

พิธีกร:

ครับ ก็จบไปอีกเรื่องแล้วนะครับ เรามาถึงเรื่องสุดท้ายของวันนี้ เรื่องนี้มาจาก จังหวัดราชบุรี ชื่อเรื่อง ต้นไม้เพื่อนรัก เรามาชมเรื่องสุดท้ายกันเลยครับ

5) หนังสั้น เรื่อง “ต้นไม้เพื่อนรัก” จากกลุ่มเยาวชนบ้านโป่งกระทิงบน จ.ราชบุรี

สาระสำคัญในเรื่อง:

เป็นเรื่องราวของชาวกระเหรี่ยงโปว์ ที่อยู่บ้าน โป่งกระทิงบน มีความเชื่อเรื่องผี นับถือผี ในเดือน 9 ของทุกปี จะมีการจัดงานทำบุญร่วมกันครั้งยิ่งใหญ่ของชาวกระเหรี่ยง ทุกคนจะต้องมารวมตัวกัน แสดงให้เห็นวัฒนธรรมชาวกระเหรี่ยง มีเด็กชายคนหนึ่งอยู่กับพ่อ พ่อเล่าให้ฟังเรื่องของนิทานต้นไม้ ว่าชาวกระเหรี่ยงจะผูกพันกับต้นไม้มาก และเชื่อว่าต้นไม้พูดได้ วันหนึ่งที่มนุษย์ได้ยินเสียงหัวใจของต้นไม้ ต้นไม้จะพูดได้และยอมพูดกับมนุษย์ วันหนึ่งเด็กชายเดินเข้าไปในป่า ไปหาต้นไม้ที่พูดได้แล้วเขาก็พบ ต้นไม้บอกกับเขาว่า ที่ต้นไม้ไม่ยอมพูดกับคน เพราะกลัวโดนตัด กว่าต้นไม้จะโตต้องใช้เวลาหลายปี แต่การตัดทำได้แค่แป๊บเดียวก็ล้มแล้ว แล้วงานเดือน 9 ก็มาถึง เด็กชายได้ยินว่า มีคนจะมาทำริสอร์ทบนเขา เขาจึงรีบเอาผ้าสีเหลืองไปหาต้นไม้ เพราะชาวกระเหรี่ยงเชื่อว่า การบวชต้นไม้ จะทำให้ไม่มีใครกล้าตัดต้นไม้ต้นนั้น แต่เมื่อเวลาผ่านไป ต้นไม้เพื่อนของเขาก็โดนตัดในที่สุด

พิธีกร:

จบไปแล้วนะครับ หลายคนถึงกับน้ำตาแตกกันเลย มา มารู้จักกับน้อง ๆ ที่ทำหน้าที่กันดีกว่า

เยาวชนทำหน้าที่:

สวัสดิศรัภ ผม ชรินทร์ ทองกลาง ชื่อเล่น กุ๊ก ครับ

เยาวชนทำหน้าที่:

สวัสดิศรัภผม ฌัฐพล บุญยงค์ ชื่อเล่น โองครับ

พิธีกร:

ก่อนอื่นเล่ากิจกรรมที่ทำกันในบ้านของเราก่อน ว่าเราทำอะไรกันบ้าง

เยาวชนทำหน้าที่:

กลุ่มของเราเป็นกลุ่มเยาวชนที่ทำกิจกรรมในหมู่บ้าน มีกิจกรรมมากมาย เช่น การพาน้องเข้าป่า การแสดงดนตรี สื่อความหมาย การเล่นเกมเกี่ยวกับเรื่องธรรมชาติ มีการโชว์ในช่วงเทศกาลต่างๆ มีการอนุรักษ์ แสดงศิลปวัฒนธรรมของชาวกระเหรี่ยงโปว์ โดยที่หมู่บ้านเราจะมีตารางกิจกรรมตลอดทั้ง

ปี มีกิจกรรมการรดน้ำคำหัว ที่เพิ่งจัดไปเมื่อวันที่ 5 พฤษภาคม มีการไหว้ต้นไม้ แล้วชาวกระเหรี่ยงโปว์ จะนับถือต้นไม้ต้น (ดินเป็ด) ที่เป็นต้นไม้ศักดิ์สิทธิ์ประจำหมู่บ้าน โดยที่หมู่บ้านเรามีเด็กและเยาวชน เข้ามาเรียนรู้ด้วย

พิธีกร:

แล้วหนังสือของเราต้องการสื่อเรื่องอะไรครับ

เยาวชนทำหน้าที่:

ต้องการสื่อเรื่องมุมมองของต้นไม้ครับ เป็นมุมมองที่ตรงกับหมู่บ้านที่ต้องการรักษาต้นไม้ไว้ เพราะปัจจุบัน บ้านเราเจอปัญหาเรื่องการบุกรุกพื้นที่ และการสร้างรีสอร์ท

พิธีกร:

ตอนถ่ายทำเป็นอย่างไรบ้าง

เยาวชนทำหน้าที่:

มีปัญหาในการถ่ายทำมากครับ คือไม่สามารถถ่ายภาพนิ่งได้ ถ่ายได้แต่ภาพเคลื่อนไหว แล้วเราก็มี memory ไม่ค่อยเยอะ เลยต้องใช้การซ้อมกันจนแม่นยำก่อนแล้วค่อยถ่ายทีเดียวนะ แล้วเราก็มีปัญหาเรื่องสิ่ง ตอนถ่ายก็มีแมลงมารบกวนตลอด ตอนที่เราจะตัดครั้งสุดท้าย เราเปิด memory ไม่ได้ ตอนแรกนึกว่า memory เสีย แต่ที่ไหนได้ หยิบมาผัดอัน

พิธีกร:

ตอนนี้สภาพหมู่บ้านเราเป็นอย่างไรบ้างครับ

เยาวชนทำหน้าที่:

ตอนนี้ที่บ้าน แย่กว่าในรูปอีก

พิธีกร:

การที่เราทำหน้าที่เรื่องนี้ เราได้อะไรบ้าง

เยาวชนทำหน้าที่:

เราได้เรื่องการสื่อสาร เรื่องบางเรื่อง บางทีเราก็สื่อได้ยาก แล้วก็เรื่องการแสดง ที่ทำยากเหมือนการถ่ายเลย หนังสือเรื่องนี้ เป็นหนังสือแรกของเรา ที่ตั้งใจจะสะท้อนภาพปัจจุบันให้เห็น ว่าทุกวันนี้ไม่ค่อยมีใครสนใจสิ่งแวดล้อม พวกเราต้องหันมาช่วยกันก่อน

พิธีกร:

ครับ แล้วก็จะจบกันไปแล้วนะครับ สำหรับทั้ง 5 เรื่อง ที่นำมาฉายวันนี้ วันนี้พี่ๆ มิซึดึมาแจกด้วย เพื่อใคร
อยากจะดูอีก 4 เรื่องที่เหลือ ก็กลับไปดูที่บ้านกันได้นะครับ ก็วันนี้ก็ขอจบการฉายหนังสั้นประเด็น
เยาวชนกับสิ่งแวดล้อมไว้เท่านี้ สวัสดีครับ

